

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระฐาน ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๒/๒๕๔๕

วันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๔๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรควิถีไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องลงวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๔๕ และคำร้องเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๔๕ ว่า พรรคเอกราชได้รับจดทะเบียนจัดตั้งเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๒ ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อพรรคเป็น “พรรควิถีไทย” ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๓๕ กำหนดให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ ปรากฏว่าเมื่อพ้นกำหนดเวลา (ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๕) ที่พรรคการเมืองต้องจัดทำรายงานการดำเนินงานกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๔๔) พรรควิถีไทยไม่แจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบ และพรรควิถีไทยได้รับเงินจัดสรรตามโครงการและแผนงาน และเงินสนับสนุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายไปรษณียากร ค่าสาธารณูปโภคของปี ๒๕๔๔ เป็นเงินรวม ๑๒๗,๒๐๐ บาท แต่พรรควิถีไทยไม่ได้จัดทำรายงานใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองไปให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม ๒๕๔๕ ตามมาตรา ๖๒ จึงมีเหตุรวมสองข้อที่จะยุบพรรควิถีไทยได้ ตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรควิถีไทย ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง และเมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๔๕ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับหนังสือแจ้งจากพรรควิถีไทยว่า มีความจำเป็นต้องขอเลิกพรรคตามข้อบังคับพรรควิถีไทย พ.ศ. ๒๕๔๓ ข้อ ๑๒๕ (๑) กล่าวคือ คณะกรรมการบริหารพรรคได้มีมติในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ให้ยุบพรรควิถีไทย ศาลรัฐธรรมนูญได้ส่งสำเนาคำร้องให้ผู้ถูกร้องทราบ และให้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับหนังสือ แต่ผู้ถูกร้องไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาต่อศาลภายในกำหนด

LIRT

ข้อกำหนด

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๖ บัญญัติว่า “ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้

ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่รับคำขอจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมือง ควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๓๕ บัญญัติว่า “ให้หัวหน้าพรรคการเมืองจัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมาให้ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามวิธีการที่นายทะเบียนกำหนดและแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในเดือนมีนาคมของทุกปี เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ เว้นแต่พรรคการเมืองที่จัดตั้งขึ้นยังไม่ถึงเก้าสิบวันนับจนถึงวันสิ้นปีปฏิทิน”

มาตรา ๖๒ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองที่ได้รับเงินสนับสนุนต้องใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ และจะต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป”

มาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๙ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

LIART

พิเคราะห์แล้ว ประเด็นแรกมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้หรือไม่ เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ ว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้

ส่วนประเด็นเรื่องยุบพรรควิถีไทยนั้น เห็นว่า หัวหน้าพรรควิถีไทยมีหน้าที่จัดทำรายงานการดำเนินกิจการของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินที่ผ่านมา (พ.ศ. ๒๕๕๔) ให้ถูกต้องตามความเป็นจริงตามวิธีการที่นายทะเบียนพรรคการเมืองกำหนด และแจ้งให้นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบภายในวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๕ เพื่อประกาศให้สาธารณชนทราบ ตามมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ และพรรควิถีไทยมีหน้าที่จัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองของปี ๒๕๕๔ จำนวนเงิน ๑๒๗,๒๐๐ บาท ไปให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคม ๒๕๕๕ ตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แม้คณะกรรมการบริหารพรรคได้มีมติเมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ให้ยุบพรรควิถีไทยตามข้อบังคับพรรควิถีไทย พ.ศ. ๒๕๕๓ ข้อ ๑๒๕ (๑) แต่นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับหนังสือแจ้งมติเลิกพรรควิถีไทย เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๕๕ ภายหลังกยื่นคำร้องคดีนี้ เมื่อพรรควิถีไทยยังไม่มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคตามมาตรา ๖๕ (๔) หรือศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมือง ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ หัวหน้าพรรควิถีไทย และพรรควิถีไทยมีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๖๒ ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าหัวหน้าพรรควิถีไทยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ และพรรควิถีไทยไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ จึงฟังได้ว่ามีเหตุตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เกิดขึ้นกับพรรควิถีไทยตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่จะสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

อาศัยเหตุดังกล่าวจึงมีคำสั่งให้ยุบพรรควิถีไทย

นายมงคล สระแก้ว

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

LIRT